

A

akademikerne

**Regionale tariffkurs for kommunesektoren
Tariffoppgjøret 2021 og lokale forhandlinger**

Program

- Om Akademikerne
- Resultat av årets tariffoppgjør
- Kort gjennomgang av HTA
- Praktiske tips og råd til gjennomføring av lokale forhandlinger

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

**DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING**

Naturviterne

Krigsskoleutdannede
offiserers landsforening

arkitektenes
fagforbund

JURIST
FORBUNDET

Tekna

Norges
Farmaceutiske
Forening

**Den norske
tannlegeforening**

**DEN NORSKE
JORDMØRFORENING**

SAMFUNNSVITERNE

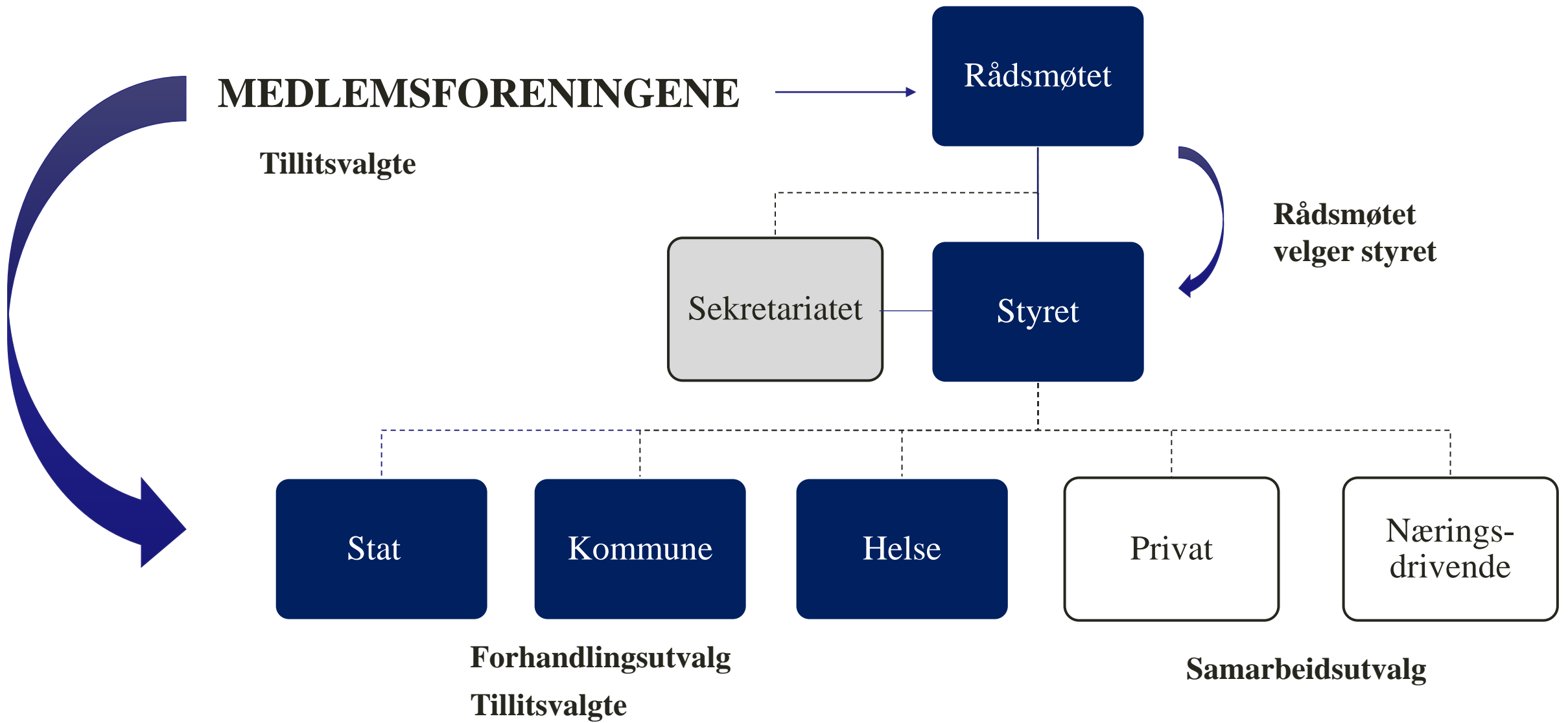

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

SAMFUNNSØKONOMENE

NITO

Akademikerne kommune

Leder: Tonje Leborg

Nestleder: Erik Graff

Akademikernes sekretariat – sekretær for utvalget.

Akademikernes politikk

Akademikerne bygger sin politikk på at høy kompetanse og kunnskap lønner seg både for den enkelte og for samfunnet, vi ønsker et fleksibelt og trygt arbeidsliv, et bærekraftig, innovativt næringsliv og en konkurransedyktig offentlig sektor.

Styrets beretning
2016–2018

Idegrunnlag og lønnspolitikk

Lokal
lønnsdannelse

Konsekvenser lokalt

- Virksomhetene kan tiltrekke seg riktig kompetanse
- Utvikle og beholde kompetente medarbeidere
- Lønn blir et reelt personalpolitisk virkemiddel – rekruttere og beholde kompetanse
- Ivareta medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår på lokalt nivå
- Tilpasset lokale behov og utfordringer

Og for samfunnet

- Rettsikkerhet og forsvarlighet, Kvalitet og effektivitet i tjenesteyting
- Virksomhetene kan utføre og oppfylle sitt samfunnsoppdrag på best mulig måte

Tariffoppgjøret 2021

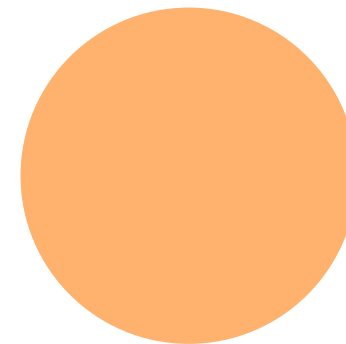
akademikerne

LO Kommune

KS – Sentralt oppgjør 2021

- Gjelder ansatte med sentral lønnsdannelse i kap 4 plassert i gruppe 1 og gruppe 2
- Sentralt generelt tillegg mellom kr 10 000,- og kr 15 700,- i gruppe 4.1 pr. 1. mai 2021
- Sentralt generelt tillegg mellom kr 12 100,- og kr 22 000,- for høyskoleutdannede i gruppe 4.2 kr pr. 1. mai 2021
- Lektor og Lektor m/tilleggsutdanning får mellom kr 16 400,- og kr 22 000,- pr. 1. mai 2021

KS – Sentralt oppgjør 2021

Akademikerne

Sentrale lønnstiltak for noen grupper som har lavere grunnlønn pr. 30.04.2021 enn garantilønnsnivå pr. 01.05. 2021

Garantilønnsnivåer gjeldende fra 01.05.2021

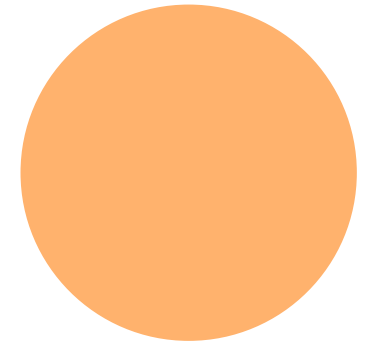
	0 år	2 år	4 år	6 år	8 år	10 år	16 år
Lærere/sykepleiere/ andre med 3 årig høyskoleutdanning	423 500	434 200	444 400	454 600	464 800	515 200	523 100
Adjunkter/andre med 4 årig høyskoleutdanning	474 900	485 300	495 600	495 600	515 800	537 100	549 100

Lokale forhandlinger

Kapittel
3 og 5

- Flest andel medlemmer har lokale forhandlinger
- Stillingskoder i kapittel 3 og 5
- Ingen sentrale føringer knyttet til lokale forhandlinger - kun tariffavtalens tekst

Samfunnsbedriftene - 2021

- Ingen endringer knyttet til gruppe 2 hvor Akademikerne har medlemmer – fremdeles frie lokale forhandlinger.
- For øvrige grupper:
 - Økonomisk ramme på 2,82%
 - I form av påslag på garantilønner og ansiennitetstillegg
 - Prioritering av ansatte med 10 års ansiennitet

**Kort gjennomgang
av
Hovedtariffavtalens
forhandlingsbestemmelser**

akademikerne

HTA oppbygning/innhold

Sidetall
fra utgave
1.5.2020-
30.4.2022

- Kapittel 0: Hovedavtalens del A
- Kapittel 1: Fellesbestemmelser
- Kapittel 2: Lærlinger
- **Kapittel 3: Generelle lønns- og stillingsbestemmelser**
- **Kapittel 4: Sentrale lønns- og stillingsbestemmelser**
- **Kapittel 5: Lokale lønns- og stillingsbestemmelser**
- Kapittel 6: Varighet
- Vedlegg 1: Stillingskoder med hovedbenevnelse, rapporteringsbenevnelser, stillingsgruppe og merknader
- Vedlegg 3: Retningslinjer for lokale forhandlinger – God forhandlingskikk

Partsforholdet i tariffavtalen

For kurs og utfyllende informasjon, kontakt din primærforening

- Den enkelte forening er part i avtaleverket
- Lønnsforhandlinger etter HTA s kap. 3, 4 og 5 skjer mellom den enkelte kommune/fylkeskommune/bedrift og den enkelte arbeidstakerorganisasjons lokale ledd (jf. Hovedavtalen del A, § 4-7)
- Gjelder også i konkurranseutsatte bedrifter

Hovedtariffavtalen - kapittel 3

HTA
s. 37-39

- Pkt. 3.2 Lokal lønnspolitikk
- Pkt. 3.2.1 Lokale drøftinger
- Pkt. 3.2.2 Lønnsutviklingssamtale
- Pkt. 3.2.4 Forhandlingsplikt

Hovedtariffavtalen – kapittel 3.4

HTA
s. 40

- Lederstrukturen fastsettes lokalt
- Lønnsfastsettelse skjer lokalt
- *«Forhandlingene gjennomføres innenfor en økonomisk ramme med hensyn til kommuneøkonomien, kommunens, fylkeskommunens, virksomhetens og bedriftens totale situasjon, herunder økonomi og krav til effektivitet, samt lønnsutviklingen i KS-området og andre sammenlignbare tariffområder»*

Hovedtariffavtalen – kapittel 3.4

HTA
s. 41

- 3.4.1 Avlønning – toppledere
- 3.4.2 Avlønning – virksomhetsledere med budsjett-, økonomi- og personalansvar
- 3.4.3 Avlønning – ledere med delegert budsjett-, økonomi- eller personalansvar

Stillingskoder for ledere i kapittel 3

HTA
s. 51

Stillingskoder med hovedbenevnelse	Rapporteringsbenevnelser	Merknader	
9430	Øverste administrative leder	Rådmann Fylkesrådmann	
9440	Kommunalsjef	Ass. rådmann Kommunalsjef Leder	Leder i kap. 3.4.1
9451	Leder/Virksomhetsleder	Leder Virksomhetsleder	Leder i kap. 3.4.2
9454	Leder	Avdelingsleder Leder	Leder i kap. 3.4.3
9951	Rektor/Virksomhets-leder	Rektor Virksomhetsleder	Skoleleder i kap. 3.4.2
9954	Assisterende rektor/ Avdelingsleder/ Undervisningsinspektør/Fagleder	Assisterende rektor Avdelingsleder Undervisningsinspektør Fagleder	Skoleleder i kap. 3.4.3

Pkt. 5.1 Årlig lønnsforhandling

HTA
s. 48

- Lokale forhandlinger - mellom 1. mai og 1. oktober hvert år
- «*Forhandlingene gjennomføres innenfor en økonomisk ramme som tar hensyn til kommuneøkonomien, kommunen, fylkeskommunen, virksomhetens og bedriftens totale situasjon, herunder økonomi og krav til effektivitet samt lønnsutviklingen i KS-området og andre sammenlignbare tariffområder*»
- Virkemidler: Generelle og individuelle tillegg, samt avtales at hele eller deler av lønnsreguleringen fordeles av arbeidsgiver
- Virkningsdato 1. mai – ev lokalt avtalt
- Anke: Lokal nemd/ ikke når arbeidsgiver har fordelt

Stillingskoder i kapittel 5

HTA
s. 58

Hovedbenevnelse	Rapporteringsbenevnelse	Stillingskode
Advokat		8001
Arkitekt		8535
Spesialbibliotekar		8112
Ingeniør		8084
Jordmor (med særaldersgrense)		8209
Konservator		8103
Lege		8527
Prest		8392
Psykolog		8470
Radiograf		8564
Rådgiver ¹	Pedagogisk-psykologisk rådgiver	8530
Tannlege (med særaldersgrense)		8301
Veterinær		8533

Pkt. 5.2 Annen lønnsregulering

HTA
s. 49

- Spesielle behov for å beholde og rekruttere
- Ved skifte av stilling eller vesentlig endring av arbeidsområde
- Etter drøftinger mellom berørte parter
- Ikke ankemulighet – arbeidsgivers siste tilbud skal vedtas

Pkt. 5.3 Prinsipper for lønnsfastsettelse

HTA
s. 49

- Stillingens kompleksitet
- Kompetanse, ansvar, innsats og resultatoppnåelse
- Rekruttere/beholde
- Det skal være en naturlig sammenheng mellom arbeidstakerens kompetanse, kompetanseutvikling og lønnsutvikling.
Relevant etter- /videreutdanning skal vektlegges

Retningslinjer for lokale forhandlinger - vedlegg 3

HTA
s. 63

- Lokal lønnspolitikk
- **Evaluering av de lokale forhandlingene**
- Lønnspolitiske drøftinger
- Arbeidsgiver innkaller til drøftinger
- Drøftinger avholdes i god tid før forhandlingene

HTA – konkurranseutsatte bedrifter

Oppbygging
og innhold

- Kapittel 0: Hovedavtalens del A
- Kapittel 1: Fellesbestemmelser
- Kapittel 2: Pensjonsforhold
- **Kapittel 3: Lønns- og forhandlingsbestemmelser**
- Kapittel 4: Lærlinger
- Kapittel 5: Varighet

- Vedlegg 4: Retningslinjer for lokale forhandlinger –
God forhandlingsskikk

Kapittel 3 Lønns- og forhandlingsbestemmelser

Samfunnsbedriftene

- Stillingsbestemmelser
- Gruppe 1 - i hovedsak sentral lønnsdannelse:
Arbeidsleder, Fagarbeider, Konsulent, Maskinist, Revisor, Tekniker
- Gruppe 2 - kun lokal lønnsdannelse: Administrerende direktør,
Ingeniør, Leder, Rådgiver

Akademikernes medlemmer

Kapittel 3 Lønns- og forhandlingsbestemmelser

Samfunnsbedriftene

3.2 Lokale lønnsforhandlinger for stillinger med kun lokal lønn

- Forhandlinger hvert år for arbeidstakere i gruppe 2
- Virkemidler: Generelle og individuelle tillegg, samt avtales at hele eller deler av lønnsreguleringen fordeles av arbeidsgiver
- Skal normalt være sikret årlig lønnsutvikling
- Virkningsdato 1. mai – ev lokalt avtalt
- Vedlegg 4: Retningslinjer for lokale forhandlinger
- Ankebestemmelser: Lokal nemnd eller pendelvoldgift

Kapittel 3 Lønns- og forhandlingsbestemmelser

Samfunnsbedriftene

3.3 Særskilte lokale forhandlinger

- Forhandlinger kan avholdes på grunnlag av bedriftens økonomiske forhold
- Kommer i tillegg til forhandlinger etter 3.2
- Gjelder alle ansatte (arbeidstakere i gruppe 1 og gruppe 2)
- Arbeidsgivers siste tilbud gjøres gjeldende

Lønnsutvikling over tid i konkurranseutsatte bedrifter

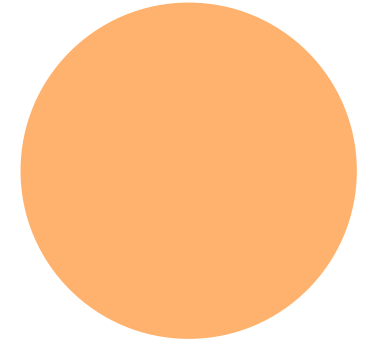
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lønnsvekst gruppe 1	3,4 %	2,8 %	1,5 %	2,9 %	3,0 %	1,9 %
Lønnsvekst gruppe 2	3,2 %	2,6 %	2,8 %	2,6 %	4,2 %	1,0 %

**Praktiske tips og råd
for gjennomføring
av lokale
forhandlinger**

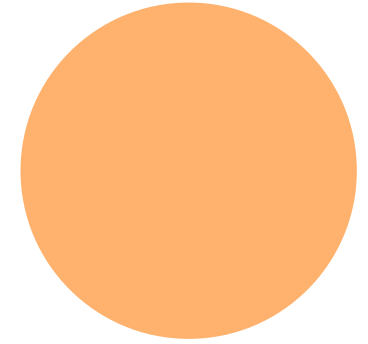
akademikerne

Akademikersamarbeid og bistand

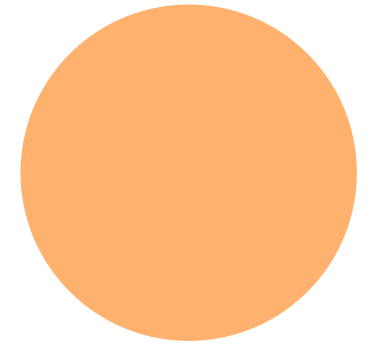
- Uformelt samarbeid
- Formelt samarbeid
- Forholdet til andre parter
- Bistand underveis i forhandlingene – kontakt primærforeningen

Forberede forhandlingene

- Innhenting av lønnsmassen til medlemmene
 - Relevant lønnsstatistikk – oversikt over lønnsutvikling for medlemmene
- Utforming av krav
- Overlevering av krav

Gjennomføring av forhandlingene

- Møteform og rammer
- Forhandlingsprosessen
- Argumenter og motargumenter
- Gjennomgå og presisere kravene
- Gi relativt fylldig begrunnelse
- Gi forsiktige prioriteringssignaler
- Kommentere arbeidsgivers tilbud / utspill
- Spisse kravene
- Fremlegge resten av argumentasjonen
- Gi klare prioriteringer
- Antyde mulige løsningsalternativer

Avslutning og mulig brudd

- Protokoll

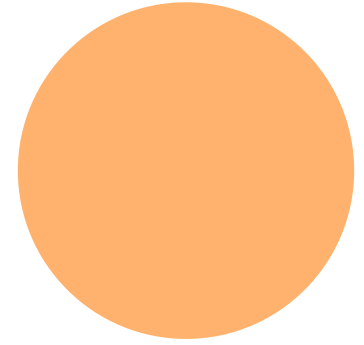
- Brudd

- husk å kontakte egen primærforening før dere bryter

- Lokal nemnd:

- Lokale parter prosederer selv sine krav i nemnda
- Nemndleder tar stilling på fritt grunnlag
- Nemndleder kan forsøke å få enighet mellom partene (enighet om nemndas slutning)
- Nemndleder tar standpunkt for en av partene (flertall vs mindretall om nemndas slutning)

Forhandlingstips

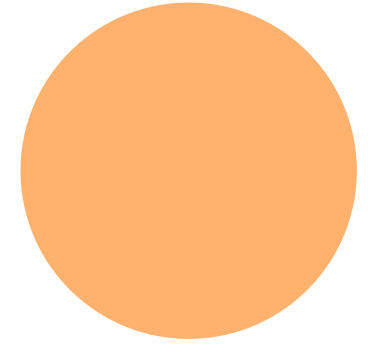

- Vær åpen for ulike løsninger
- Enighet er viktigere enn å vinne
- Vær tålmodig og saklig. Ikke bli sint
- Hold oversikt over økonomien
- Stå ved det du sier. Lyv aldri

Økonomiske rammer for lønnsoppgjøret

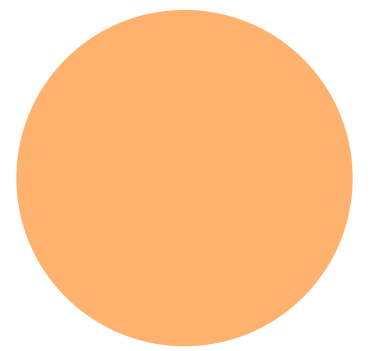
akademikerne

Lønnsveksten – år eller dato ?

- Partene lokalt bør tilstrebe enighet om det skal forhandles om datolønnsvirkning eller årslønnsvirkning
- Rådet fra Akademikerne og KS er å holde seg til samme modell over tid – resultatet vil over tid være likt
- Forhandlinger etter datolønnsmodellen er enklest – bli enige om én prosentsats per en gitt dato, f.eks. 1. mai.
- Årslønnsmodellen er en modell som er opptatt av hvor stor effekten av lønnsoppgjøret skal bli på budsjettåret, og må ta stilling til overheng. Dette er bare aktuelt om virkningsdato er senere enn 1. januar.

Begreper

- Felles anbefaling fra KS og Akademikerne kommune:
Lokale parter bør bli enige om felles forståelse av de viktigste forhandlingsøkonomiske begrepene
- **Overheng:** Effekten av årets lønnsoppgjør på budsjettet påfølgende kalenderår
- **Lønnsglidning:** Andre lønnsendringer i tariffperioden utenom lønnsoppgjøret
- **Datotillegg:** Lønnsøkning i prosent på en gitt dato
- **Årslønnsvekst:** Veksten i lønnskostnader på årsbudsjettet
- En felles forståelse av begrepene og hvordan tallene eventuelt skal brukes i de lokale forhandlingene, vil bidra til en bedre forhandlingsprosess.

Forskjell på årslønnsvekst og datolønnsvekst

LØNNSOPPGJØR
6 % pr 1.mai

Lønnskostnad for
kommunen dette år

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	SUM
Lønn	100	100	100	100	106	106	106	106	106	106	106	106	1 248
Lønn	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1 200

FØR OPPGJØRET:

Årslønn: 1 200
4 måneder dette år

ETTER OPPGJØRET:

Årslønn: 1 272
8 måneder dette år

Lønnsvekst: Lønnen øker fra 1 200 til 1 272 = 6 %

Årslønnsvekst: Lønn utbetalt dette året øker fra 1 200 til 1 248 = 4 % (6 % * 8/12 = 4%)

Kostnad for kommunen året etter

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	SUM
Lønn	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	1 272

Lønnsutgiftene til kommunen blir altså høyere året etter selv om det ikke blir gitt noen lønnstillegg det året. Dette kalles overheng – dvs kostnaden man drar med seg.

Lykke til med forhandlingene!